

Ποντάρνοντας στη νοσταλγική ασυλία τέτοιων κωμωδιών

> «Μια Ιταλίδα στην Κυψέλη» των Τσιφόρου - Βασιλειάδη από το ΘΟΚ

Για μερικές εβδομάδες έγραφα τον πιο πάνω τίτλο και μετά από ένα δύσκολο ημίωρο αφιέρωνα το σημείωμά μου σε κάποια άλλη παράσταση, σε μια από τις (ασυνήθιστα πολλές φέτος) ενδιαφέρουσες μικρές παραγωγές, ενδιαφέρουσες από την άποψη της επιλογής κειμένου, της σκηνοθετικής πρότασης, των υποκριτικών επιτυχιών. Έχει περάσει αρκετός καιρός από την προεμιέρα της κύριας σκηνής του ΘΟΚ κι όλο και δύσκολα να αναφερθώ στην παράσταση του Κώστα Δημητρίου «Μια Ιταλίδα στην Κυψέλη» αισθανόμεν... εκτός. Εκτός κλίματος, εκτός γιορτής, εκτός κοινών νοσταλγικών αναμνήσεων, εκτός της πολυπληθούς ομάδας των οπαδών του είδους, εκτός των συγκεκριμένων εθνικών πολιτιστικών παραδόσεων. Τις παραστάσεις τύπου «Μια Ιταλίδα στην Κυψέλη» (το «τύπου» να μην εκληφθεί ως απαξιωτικό, θα εξηγήσω πώς προσδιορίζω τον «τύπο» αμέσως μετά) συνήθως τις παρακολουθώ σε κατάσταση συναισθηματικής απομόνωσης, επειδή δεν μπορώ να συμμεριστώ τη χαρά των συνθεατών μου. Μάλλον δίκαιο έχει ο Διευθυντής του ΘΟΚ όταν λέει πως με το ανέβασμα της κωμωδίας των Τσιφόρου-Βασιλειάδη στον Κύπριο θεατή προσφέρεται είδος θεάτρου που «αγαπήθηκε πολύ».

Αυτό είναι! Πρόλαβε και αγαπήθηκε πολύ! Τότε (!) αγαπήθηκε, όταν ανέβηκε για πρώτη φορά στο θέατρο το 1967, όταν έγινε κινηματογραφική ταινία το 1968, όταν οι αστέρες του είδους στόλισαν με την παρουσία τους το θεατρικό κείμενο και το κινηματογραφικό σενάριο. Τότε καθιερώθηκε στις ταλαιπωρημένες συνειδήσεις των Ελλήνων και Ελληνοκυπρίων ως κωμική όαση στην ταρραμένη πραγματικότητα της εποχής. Τότε προσέφερε ανακούφιση, διασκέδαση, τότε λειτουργούσε ως άλλοθι για τους καλλιτέχνες και τους θεατές, ως δικαιολογία για τη μη απασχόληση με σοβαρότερα και καλύτερα πράγματα, ως υποκατάστατο πραγματικής κοινωνικής σάτιρας. Με μια λέξη, αγαπήθηκε. Αυτά εννοούσα μιλώντας για τον «τύπο», για την κατηγορία των νεοελληνικών κωμωδιών, που η κερδισμένη τότε αγάπη προς αυτές του θεατρικού και κινηματογραφικού κοινού μεταδόθηκε στο τηλεοπτικό κοινό, έγινε συνήθεια, παρατάθηκε σε άλλες δεκαετίες, καλύφθηκε μ' ένα χρίσμα νοσταλγίας και δε σκώ-

Σκηνοθεσία: Κώστας Δημητρίου. **Σκηνικά:** Γιώργος Χιώτης. **Κοστούμια:** Μαρίζα Παρτζίλη. **Μουσική επιμέλεια:** Κώστας Δημητρίου. **Χορογραφία:** Χάρης Σάββα. **Σχεδιασμός φωτισμού:** Γιώργος Κουκουμάς. **Παίζουν:** Έλενα Χριστοφή, Έλενα Παπαδοπούλου, Ζωή Κυπριανού, Γιώργος Μουαϊής, Μιχάλης Μουστάκας, Ειρήνη Κωνσταντίνου, Χάρης Κκολός, Νιόβη Χαραλάμπους, Νεοκλής Νεοκλέους, Ανδρέας Κούτσουμπας, Ανδρέας Βασιλείου. **Χορεύουν:** Χάρης Σάββας, Χάρης Κουσιάππα.

νει καμιά κριτική προσέγγιση.

Ως εδώ, καλά. Δικαίωμα κάθε θιάσου, ακόμα και του κρατικού, να ποντάρει στη νοσταλγική ασυλία αυτών των κωμωδιών. Οι σκηνοθετικές προσεγγίσεις μπορεί να κυμαίνονται από τη γλυκιά ρετρό αναβίωση μέχρι την προσπάθεια της απελευθέρωσης όποιας κωμικής ενέργειας περιέχουν οι ατάκες και οι συμπεριφορές των προσώπων του έργου. Ο σκηνοθέτης της παράστασης του ΘΟΚ Κώστας Δημητρίου επιλέγει μια άλλη προσέγγιση, την οποία κωδικοποιεί μέσα στον τίτλο του σημειώματός του στο πρόγραμμα της παράστασης: «Η Ιταλίδα του χτες συναντά την Ιτα-

λίδα του σήμερα...» Αφενός καθλώνει το έργο στην εποχή του με την αναπαραγωγή των υποκριτικών στερεοτύπων του παλιού καιρού (π.χ., ο βαρύς μάγκας Μπάμπης από τον Ανδρέα Βασιλείου, ο μικροαπατεώνας Γκιουζέππε από τον Νεοκλή Νεοκλέους) και επενδύει στις καταστάσεις και τις ατάκες του έργου, ωσάν να έχουν την ίδια κωμική ισχύ όπως παλιά, αφετέρου θέλοντας να διευρύνει το target group της παράστασής του, εντάσσει στη ροή του έργου εμβόλιμα μουσικοχορευτικά νούμερα από τη σημερινή, και μάλιστα τηλεοπτική πραγματικότητα. Μερικά απ' αυτά τα στιγμιότυπα είναι αναφορές (δεν είναι ακριβώς

παρωδίες) κάποιων τραγουδιών της Eurovision (Σάκης, Καλομοίρα, Ρίμπακ με το βιολί του). Άλλα ολοκληρωμένες χορευτικές μινιατούρες σε χορογραφία του Χάρη Σάββα από τον ίδιο και τη Χάρη Κουσιάππα, λυρικές ή ρυθμικές ή σχεδόν σε παντομίμα (όπως το νούμερο με τις μαριονέτες), ετερόκλητου ύφους και άσχετα με την πλοκή, που καλούνται να διανθίσουν. Δεν πιστεύω ότι αυτές οι προσθήκες εκσυγχρονίζουν το έργο. Κατά την άποψή μου, υπονομεύουν την ίδια την επιλογή του. Ποιος ο λόγος να ανεβάζει κανείς Τσιφόρο-Βασιλειάδη, όταν τις μεγαλύτερες αντιδράσεις γέλιου και χαράς η παράσταση του Κώστα Δημητρίου τις εισπράττει από τα a la Eurovision μουσικά σκετσάκια. Οι στυλιστικές μίξεις δημιουργούν μια ανομοιομορφη αισθητική και δεν προσδίδουν διαχρονικότητα στην παράσταση.

Οι ηθοποιοί της παράστασης δεν είχαν καμιά δυσκολία στο έργο τους. Οι ρόλοι δεν απαιτούσαν ιδιαίτερες προσπάθειες, εξάλλου τα πρότυπα των νεοελληνικών κωμωδιών των δεκαετιών '50 - '60 τους ήταν πολύ γνωστά.

NONA ΜΟΛΕΣΚΗ